

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY HÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY HÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 30 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A kraszniki három napos csata

Hat orosz hadtest megsemmisülése — A németek csatára készülnek az oroszok ellen — Osztrák-magyar hadüzenet Belgiumnak — Felfordulás Párisban — Kicszerélik a francia generalisszimust

Az események homlokterében még ma is a háromnapos kraszniki csata áll. Az osztrák-magyar hadseregnek ebben a csatában az oroszok fölött kivívott világraszóló diadala — mint az a ma érkezett jelentésekből megítélhető — sokkal nagyobb arányú volt, mint azt a döntő követő órákban kapott hírek alapján gondolhattuk. Hat orosz hadtestet, vagyis egy óriási hadsereget vertek tönkre az osztrák-magyar katonák ebben az ütközetben, a melynek folytatása a közeli napokban a Lublintól északnyugatra fekvő Jvangorod vára alatt fog következni.

Az orosz haderőre ezalatt más oldalon a német hadsereg készül lecsapni: Posen északi határai felé megkezdődött a németek általános előnyomulása, hogy véglegesen elmuljék a cár öröme, amely kozákjainak német területre való betörése miatt eltöltötte.

A nyugoti harctereken is nagy gyorsasággal folynak a német seregek operációi. — Belgium már csaknem egészen a németek keze alá került s a berlini sajtó immár teljes alappal követeli Belgium annexióját. Egészen érthető ilyen körülmények között, hogy Párisban a teljes fejtelenség s az ezzel járó kapkodás lett urrá. A francia miniszterelnök lemondott s új, az összes pártokat felölelő kormányt alakított, nyilván azzal a céllal, hogy ne legyen, aki a föltartózatlan katasztrófáért felelősségre vonja. Egy másik biztató jele a francia hadsereg közeli teljes összeomlásának, hogy a francia hadsereg főparancsnokságában változás készül. Helyesen mondja a német nagy vezérkar jelentése: „Eddig minden jól megy!”

Mai távirataink itt következnek:

Az orosz háboru Hat hadtestből állott a megvert orosz sereg

Budapest, augusztus 27. A Pester Lloyd-nak jelentik Bécsből:

Utólag kitiint, hogy az orosz haderő, melyet Kraszniknál megvertünk, hat hadtestből állott, nem pedig csak négyből, amint az első jelentések szóltak. A zsákmányolt hadiszerek, valamint a hadifoglyok száma is nagyobb annál, amit tegnap jelentettek. 3000 fogoly, 30 ágyú, 7 gépfegyver és 3 zászló már a csata második napján zsákmányoltak és mivel a csata még kedden is egész

nap tartott és a legnagyobb csapásokat ezen a napon mértük az oroszokra, feltehető, hogy a hadifoglyok száma és a hadizsákmány sokkal jelentősebb.

Bécs, augusztus 27. A kraszniki győzelem Bécsben és Berlinben viharos örömet keltett. A lapok lelkes szavakkal írják a győzelem jelentőségéről.

A honvédség dicsérete.

Budapest, augusztus 27. A nemzeti munkapárti körben az este Hazai Samu báró honvédelmi miniszter felolvasta a főparancsnokságnak hozzá intézett sürgönyét. Azzal az elterjedt hírrel szemben, hogy honvédségünk északon komolyabb vereséget szenvedett volna, a főparancsnokság sürgönye részletesen előadja, hogy honvédségünk rendkívüli bátorsággal és vitézséggel kiűntette magát s az ellenséget teljesen megverte és visszaverte.

A főparancsnokságnak ez a honvédségünkre vonatkozó, dicsőítő módon elismerő értesítése nagy lelkesedést keltett a pártkörben és a hír felolvasását percekig tartó lelkes éljenzéssel fogadták.

Az osztrák-magyar taktika főlénye.

Bécs, augusztus 27. A lapok haditudósítói megjegyezték a kraszniki győzelem taktikai értékét, amely főképen abban áll, hogy az orosz hadtesteket az osztrák-magyar csapatok fölényes vezetése és erős offenzívája olyan frontból verte ki, amely nem igen engedi meg az erők újból való összegyűjtését. Hangsúlyozzák főleg az osztrák-magyar és az orosz taktika közötti különbséget, amely abban áll, hogy az osztrák-magyar csapatok főképp számos ponton igyekeznek az ellenséget megtámadni, míg az oroszok megmaradnak az elavult lépcsőzetes elrendezésnél. A haditudósítók egybehangzóan kijelentik, hogy a csapatok magatartása felette áll minden dicséretnek és az eredmény annál nagyobb, mert a háromnapi döntő harc előtt igen nehéz terepen kellett menetelniük.

400 orosz egy tóba fult.

Lemberg, augusztus 27. A Dziemia című lap jelenti, hogy a megvert orosz seregből 400 katona menekülés közben egy tóba fuladt.

Magyarországon elfogott orosz kém.

Szombathely, augusztus 27. (Magyar Távirati Iroda.) A szombathelyi katonai pa-

rancsnokság tegnap a vas megyei Pártosfalva községben letartóztatta Maczenauer Károly gróf nagybirtokost, aki néhány hónappal ezelőtt költözött oda Ausztriából, ahol viselkedésével gyanússá tette magát. Megállapították, hogy a gróf Oroszország számára kémkedett, onnan leveleket és pénzt is kapott. — Amikor most csendőrök mentek a lakására, Maczenauer gróf bezárkózott és eltorlaszolta magát. A csendőrök rátörték az ajtót és megkötözték a grótot, akit átadtak a katonai parancsnokságnak.

Német-orosz csaták előtt

Berlin, augusztus 27. A keleti harctéren a német seregek általános előnyomulásra készülnek.

Felrobbant német cirkáló

Berlin, augusztus 27. A Wolff-ügynökség jelenti: A „Magdeburg” nevű kis cirkáló a Finn-öbölben sűrű ködben zátonyra jutott. — A sűrű köd miatt lehetetlen volt, hogy más hajók segítségére siessenek a cirkálónak s így a hajót nem sikerült a zátonyról megszabadítani. Számos orosz hadihajó támadást intézett a Magdeburg ellen és a levegőbe röpítette s a hajó dicsőséggel elsüllyedt. Egy német torpedó-naszád az ellenség tüzelése közben megmentette a Magdeburg legénységének legnagyobb részét.

A német-francia háboru

Gent a németeké

Berlin, augusztus 27. A német seregek Gent városát elfoglalták.

Gent (Gand) a belgiumi Kelet-Flandria fővárosa a Lys és Schelde összefolyásánál, 164.000 lakossal. Gent a belgák Velencéje. 40 szigeten épült. — Gent elfoglalásával már csak Antwerpen és környéke maradt a belga király kezében.

A németek belovagoltak Charleroi-ba

Berlin, augusztus 27. Az itteni lapok a német huszárok vakmerő bravurjáról tesznek

jelentést. A német huszárok belovagoltak Charleroi városba (Belgium) és „Bon jour!” kiáltással üdvözölték a lakosságot. A város lakói eleinte angoloknak tartották a német huszárokat és bántatlanul hagyták őket átlövagolni a városon. Csak amikor már a város végén nyargaltak a német huszárok, ismerték fel a lakosok a német egyenruhákat, de akkorra már késő volt.

Lüttich 60 milliót fizet

Berlin, augusztus 27. (Magyar Távirati Iroda.)

A berlini hadvezetőség Lüttich városra és környékére 60 millió frank hadisarcot vetett ki.

Belgium bekebelezéséért

Berlin, augusztus 27. A Lokalanzeiger ma hosszabb cikket közöl, amelyben követeli, hogy Belgium teljes egészében Németországba bekebeleztesse.

Kormányváltás Franciaországban

Páris, augusztus 26. A Havas-ügynökség jelenti: Viviani miniszterelnök abból a célból, hogy támaszait erősítse, Poincaré elnöknek benyújtotta az egész kabinet lemondását. — Poincaré elnök a lemondást elfogadta és újból Vivianit bízta meg a kabinet-alakítással. Viviani este 11 órakor előterjesztett az elnöknek egy koncentrációs kabinet-listát, amelyen Delcassé szerepel mint külügyminiszter.

Visszahívják a francia generalisszimust

Berlin, augusztus 27. Párisból jelentik, hogy Joffre generalisszimusz és a hadügyminiszter között nézeteltérés támadt. — Valószínű, hogy Joffre tábornagyot visszahívják és D'Amado tábornokot nevezik ki utódjává.

Hadat üzentünk Belgiumnak

Bécs, augusztus 27. Clary-Aldringen Szigrid gróf belgiumi osztrák-magyar követ tudatta a belga külügyminiszterrel, hogy mivel Belgium Németországgal hadiállapotban van és mivel az osztrák és a magyar állampolgárok Belgiumban rossz bánásmódban részesülnek, az osztrák-magyar monarchia Belgiummal szemben hadi állapotban levőnek tekinti magát.

Pakolnak a Louvre-ban.

Bécs, augusztus 27. (Magyar Távirati Iroda.) Párisi jelentések hírül adják, hogy a Louvre-ban már három héttel ezelőtt vasládákba csomagolták a műkincseket, mert a Zeppelin-légelhajók bombáitól féltek. A „Miloj Vénusz”-t és a „Gioconda”-t (Mona Lisa) a páncélkamrában helyezték el. A felső emeleti kórházra felhúzták a Vörös Kereszt lobogót.

Mária Terézia-rend Vilmos császárnak és Moltkének

Bécs, augusztus 27. A Corr Bureau jelenti: Ő Felseje a német császárhoz gyönyörű sürgönyt intézett, amelyben tudomására hozza, hogy a Mária Terézia-rend nagyke-

resztjét adományozza neki. Moltke gróf, a német vezérkar főnöke, a Mária Terézia-rend tiszti keresztjét kapta királyunktól.

Felrobbantott vashíd.

Szofia, augusztus 27. A Negotin és Zajcar közötti vashidat, amelyen Szerbia számára a szükségleteket szállították, levegőbe röptették.

A déli harcterről

Budapest, augusztus 27. A Magyar Távirati Iroda jelenti Zimonyból:

A mi tüzéségünk és a Panuka fölött, valamint a Topcider vonalon legutóbb lefolyt heves tüzérharcok óta Belgrád előtt aránylag nyugalom uralkodik. Nagyobb szünetekben lövik nehéz ütegeink a szerb állásokat, mindenkor válaszul a szerbek támadásaira. A zimonyi monitoroknak csak szórványosan volt alkalmuk a belgrádi állásokat lövöldözni és csak néhány nap előtt lövöldöztek nyomatékosabban, amikor a szerbek egyik őrnaszá-

dunkat lövöldözték. Főfigyelmünk lényegileg arra irányul, hogy a szerbeket megakadályozzuk abban a tervükben, hogy a Száva-híd felrobbantását befejezzék, ami teljesen sikerült. Ebből a célból éjszakánként állandóan reflektorokkal világítjuk be a szerb hadállásokat. A szerbek egyik éjszaka kísérletet tettek a hid elleni operálásra, de ezt a kísérletet meg-hiúsítottuk.

Repülőgépeink a legutóbbi napokban ismételtelen felderítő szolgálatot tettek Belgrád fölött; e közben rendkívül bravurosan mélyen Szerbia belseje felett is jártak és fontos adatokat hoztak a szerbek állásairól.

Zimonyból megállapítható, hogy Belgrádot éjszaka nem világítják. A villamos ivlámpák távcsővel jól láthatók, de hetek óta nem égnek éjjel. A belgrádi villamos központ, mely a Száva közelében van, a várművek bombázása közben rommá lövett. Ide érkezett hírek szerint a belgrádi vízmű nem funkcionál többé.

Leégett a Debreczeni Első Takarékpénztár palotájának tetőzete

(A tüzoltók munkája.)

Ma a kora délutáni órákban Debrecen egész közönségét óriási rettegésbe ejtette az a tűzveszedelem, amely a város legszebb épületében, a Debreceni Első Takarékpénztárnak a Piac- és a Kossuth-utcák sarkán levő gyönyörű, háromemeletes palotájában keletkezett s amely ennek a díszes, hatalmas épületnek egész tetőzetét elhamvasztotta.

Két óra után tíz perccel sűrű fekete füst szállott föl a palota Kossuth-utcai része felől. Az utcán járókelők között nagy rémületet keltettek a füstfelhők, amelyek közül hirtelen apró lángnyelvek törtek elő. Egy arra elhaladó asszony vette észre elsőnek a tüzet s rögtön futott a legközelebbi rendőrhöz. A palotában is észrevették a veszedelmet s a házmesterek azonnal fellármázták a lakókat:

— Kigyuladt a palota!

A lakók rémülten menekültek az utcára, ahol ekkorra már rengeteg nép gyűlt össze. Közben megszólaltak a templomok harangjai s a monoton tűzjelzésre pár perc alatt tízezerre menő közönség gyűlt ki a Piac-, a Kossuth-, s a Széchenyi-utcára s borzadva szemlélte az egyre fenyegetőbb méreteket öltő tűzveszedelmet. A tolongás csakhamar életveszéllyel fenyegetett, mert a gyorsan terjedő lángok lesodortak a tetőzetről egy-egy paladarabot, nagyban veszélyeztetve az épület közelében állók testi épségét. Rostás István főkapitány nagyszámu karhatalmat rendelt ki az égő palota köré és nyomban a tűz kitörése után Wolff János 39-ik gyalogezredbeli alezredes parancsnoksága alatt gyalogos- és huszár-csapatok helyezkedtek el a városháza előtti térségen, meg a Piac-utcán, erős kordont vonva a fenyegetett terület köré. A rendőröknek és a katonáknak — a kapott parancs folytán — első dolguk az volt, hogy bementek az épületbe, sorra járták a lakásokat s távozásra szólították föl a megriadt lakókat és a könnyen hordozható butorokat meg egyéb tárgyakat biztos helyre szállították a lakásokból.

A tűz a palota Kossuth-utca felőli részén, az épület legvégén, a mosókonyhák körül keletkezett, amely rohamos gyorsasággal terjedt tova. Így történt meg, hogy mikor a türelmetlenül várt önkéntes tüzoltók megérkeztek, a palota Kossuth-utcai részének tetőzete már egészen lángokban állott.

A tüzoltók nyomban hozzáfogtak az oltáshoz. Tömlőiket bekapcsolták a városi vízvezeték hidránsaiba, a víz nyomása azonban gyöngének bizonyult. Elővontatták a gőzfecskendőt, majd a tolólétrákat állították fel. Mire ezzel elkészültek, a tűz hihetetlen gyorsasággal tovább terjedt a tetőzeten s már csak arra lehetett törekedni, hogy a lángoknak a Piac-utca felé való elharapózását lehetetlenné tegyék. Hatalmas vizsugarakkal igyekeztek a tüzoltók a tűz terjedését meggátolni s elsősorban az utcai ablakokat öntözgették, nehogy a lehulló paraszak a faredőnyt meggyújtsák s a szobákban a butorzatot lángba borítsák.

Az önkéntes tüzoltóság, kevés létszáma miatt, gyöngének bizonyult a pusztító elemmel szemben, ezért szükséges volt a magyar államvasutak gépgyárának tűzorségét segítségül hívni. A vaggongyári tüzoltók nagy gőzfecskendővel, tolólétrával és tömlőkkel felszerelve automobilon siettek Alberti parancsnok és Lukács Jenő mérnök vezetésével az oltáshoz.

Rövidesen két gőzfecskendő ontotta a vizet és hat vizsugárral borították el az égő tetőzetet. A tűz tovább harapózott s lángba borította a Piac-utcai részt is, az utolsó előtti tűzfalig. A lángok a palota tetőzetét fedő bádoglemezeket papírvékonyaságra megolvastották; a gerendázat, amely a kátrány tartalmu fenyőfából állott, kékes lánggal recsegve égett és a tüzcsovák messze szétrepültek. Minduntalan le-lezuhant az égő zsarátok, a tüzes gerenda, állandóan veszélyben tartva az oltásban segédkezőket. Ebben a ve-

Tábori és hadi felszerelésekhez FŐZOKÉSZÜLÉKEK, VIL-LANYOS LÁMPÁK, HÁTI ZSÁROK ALVÓZSÁROK TEVEZŐR - TARARÓK BÓRONDÓK BROWNING REVOLVEREK ÉS TÖLTÉNYEK MENTZE ÁRUHÁZABAN, PIAC-UTCA 38. SZAM

széles helyzetben támasztották a tololétra-
kat a palotához és két bátor tűzoltó: *Kun La-
jos és Halász Antal csövezetők felkuszta-
k a tetőzetre s a nagy hőségben és füstben, éle-
tük kockázatásával dolgoztak a mentésen.*
A palota homlokzatát diszító részen és az
egyik égő kupolában állottak a tűzoltók, on-
nan feccskendezték a tetőzetet.

Ekkor jelentették, hogy a *takarékpénz-
tár palotájának udvari részén is tűz támadt.*
Borzalmas erővel dühöngött a rémes elem.
Nyomban megkezdtek ezen a helyen is az ol-
tás munkáját. A máv. gőzfeccskendője kitűnően
működött, két óriási nyomású vizsugárral tá-
madtak a tüzre, amely a palota tetőzetének
belső részét kevés kivétellel elhamvasztotta.
Bent az udvarban egy órai megfeszített mun-
ka után elfojtották a tüzet.

Kivülről ezalatt irtózatossá vált a harc folyt a
pusztító, szinte leküzdhetetlennek látszó lán-
gokkal s csak teljes két órai, emberfeletti
munka árán lehetett a tüzet eloltani. — A
tűzoltók még ezután is vízzel árasztották el az
egész tetőzetet, majd amikor már teljesen
megszűnt a füst, végigjárták az egész épüle-
tet, hogy a zsaránokokat lelocsolják, nehogy
kiújuljon a veszedelem.

A palota Piac-utcai részének harmadik
emeletén *Werlin Sándor* államvasuti főellen-
őr lakásán az egyik ablak fa-redőnye a lehul-
ló parazsaktól tüzet fogott. A tűzoltók rögtön
ide toltak egy hatalmas létrát és nagy erővel
ontották a lakásba a vizsugarakat, melyekkel
meg is mentették a szobák butorait. Ami kár
itt támadt, azt a mentő vizsugarak okozták.

(Két sebesülés.)

A tűznél két sebesülés is történt: *Kun
Lajos* csövezető és *Szilágyi Péter* rendőrel-
enőr a karjukon sebesültek meg. A rendőrel-
enőr a palota tetején dolgozott s e közben zu-
zott sebet kapott, *Kun Lajosnak* pedig üveg-
szilánkok vágták meg a karját. Mindkettőjüket
Balkányi Ede dr. tb. városi főorvos részesi-
tette orvosi segélyben.

Kun Lajos csövezetőnek a tűzoltásban
való részvétele különösen érdekes. Mint az
önkéntes tűzoltó-testületnek számos tagját,
Kun is a katonasághoz szólította a királyi pa-
rancs s a tűzoltó jelenleg a Vörös Kereszt Csa-
pó-utcai állomásához van beosztva. Itt telje-
sített szolgálatot *Kun Lajos* ma délután is.
Amikor meghallotta a tüzet jelző harang-kon-
gatást, otthagya állomáshelyét és a tüzhöz
szaladt, hogy — mint béke időben — most is
teljesítse hivatását. Nyomban beállott tűzol-
tó-társai közé s derekas munkát végzett. A
mikor egy zsaránoktól tüzet fogott a har-
madik emeleten egy ablak redőnye, *Kun La-
jos* tololétra felietett, bezúta az ablakot s
berohant *Werlin* főellenőr lakásába menteni a
szobák berendezését. E közben érte a sebes-
ülés.

Most, hogy az önfeláldozó tűzoltó kato-
nának vonult be, a családja nélkülözésnek
van kitéve. A jószívű, hazafias közönség mel-
tő támogatásába ajánljuk *Kun Lajos* családját.

(140,000 korona kár.)

A tűz által okozott kárt még nem álla-
pították meg. A palota tulajdonosa, a Debreceni
Első Takarékpénztár, hozzávetőlegesen
100—140 ezer koronára becsüli az elhamvadt
tetőzet értékét, amely *biztosítás folytán meg-
térül.*

Holnap, pénteken fogják megejteni a *hi-
vatalos tűzvizsgálatot* annak a megállapítása
végett, hogy mi okozta a tüzet.

A Debreceni Első Takarékpénztár igaz-

gatóságától nyert értesülésünk szerint a fe-
délszerkezet leégése folytán előállott kár *biz-
tosítás folytán megtérül; az intézet üzleti he-
lyiségeiben sem a tűz, sem az oltási munká-
latok nem okoztak kárt, a pénzkészlet és a
takarékpénztár egyéb értékei egyáltalán nem
sérültek meg.*

A *takarékpénztár helyiségeit holnap, pé-
nteken reggel 9 órakor megnyitja és az üzleti
forgalmat a szokásos üzleti órák alatt aka-
dálytalanul le fogja bonyolítani.*

A debreceni segítő-akció

Kérelem a közönséghez.

A segélyző bizottság vállalkozván a há-
boruba behívott katonák visszamaradt csalá-
dtagjai helyzetének szánására, természet-
esen meg is felel ezen a hivatásán. Mint-
hogy azonban nap-nap után szaporodik azok-
nak a száma, akik a segélyre igényt tartan-
ak, semmiképen sem nélkülözheti a nagykö-
zönség áldozatkészségét. Kérjük tehát a kö-
zönséget, kegyeskedjék készpénz- és ékszer-
adományát a főispáni titkári hivatalba, termé-
szetbeni adományait (liszt, zsír, burgonya,
bab, szalonna stb.) és már használt ruha-
darabjait az egyházi hárpalotában levő Köz-
ponti irodában beszolgáltatni. Nagy, messze
kiható jelentőségű a mi vállalkozásunk, a kö-
zönség nemes szívének és áldozatkészségé-
nek megnyilatkozását nem nélkülözhetjük.

Aranyat vasért.

A behívott katonák visszamaradt család-
tagjainak segélyezésére újabban a következők
adtak ékszereket: *Grossmann Adolf* 1 arany-
bross, *Grossmann Lipót* 1 aranygyűrű, *Klein
Armin* 1 aranygyűrű, *Katona Gáborné* 1
aranygyűrű, 1 képtartó, 1 pár fülbevaló, *Pil-
litzer Lenke* 1 ezüst lánc, egy aranygyűrű,
Tóth Ilona 1 pár kék-köves fülbevaló, *Pillitzer
Irma* 1 ezüst óra, *Boross Izidorné* 1 karika-
gyűrű, *N. N.* 1 aranygyűrű, *Gáll Ferencné* 1
karikagyűrű, *dr. Hortobágyi Ernőné* 1 ezüst
karperec, 1 arany gyűrű sárga 1, fekete kö-
vel, *Riskó Alajosné* 1 ezüst óra, 1 ezüst bross,
1 fülbevaló, 2 zszusu, 2 érme, *Ruzitska Gyula*
1 karikagyűrű, *Boross Izidor* 1 karikagyűrű.

Gyűjtés a rendőrségen.

Rostás István rendőrfőkapitány egy
átirata kíséretében 206 korona 19 fillért jut-
tatott ma a segélyző bizottsághoz a háboruba
bevonultak visszamaradt családtagjai javára.
Ugyancsak ezen átiratában említi meg a fő-
kapitány, hogy a rendőrség hivatalos helyi-
ségeiben a fentebb közölt gyűjtésen kívül
perselyeket helyezett el, hogy ilyen módon
is hozzájáruljon a segély-összeg növeléséhez.
A főkapitány ur ezen lekötelező jóakarátát
hálásan köszöni a segélyző bizottság.

A Zion-egyleti tagok figyelmébe.

A Zion debreceni betegsegélyző egylet
előljárósága f. évi augusztus hó 26-án tartott
ülésében elhatározta, hogy *hadi szolgálatra
behívott egyleti rendes tagok családjait a csa-
ládító távolléte idejére a szükséghez képest
pénzbeli segélyben részesíti.*

Felhivatnak tehát mindazok, kik a fenti
okból ily segélyre igényt tartanak, szivesked-
jenek *délelőtt 9—11 óra között* ifj. Schwartz
Vilmos egyleti elnök urhoz (Piac-utca 9. szám
I. emelet) elfáradni. *Az előljáróság.*

A Vörös Keresztért.

A Vörös Kereszt Egylet részére a követ-
kező adományok érkeztek: Egy körösladányi
népkelő 15, Harmath Gergelyné 10,
Boldogh István 10, *Juhász Gábor* főkalauz
gyűjtése 30.23, *dr. Kenyeres Elekné* 20, *Kő-
czian Dezső* gyógyszerész az ottan beszer-
zett gyógyárúkból és kötszerekből 132 ko-
ronát engedélyezett, *Hoffmann és Kronovitz*
az ottan készült nyomtatványok számlájából
13 koronát engedélyezett. Fenti összegeket
köszönettel nyugtázza és további adományok-
at kér *Somossy László*, a Vörös Kereszt
Egylet pénztárnoka.

Hadisarç a Bösörményi-uton

Egy debreceni vendéglős számlája.

A hadi-térítés iránti kérvények között
mint unikum szerepel az a beadvány, ame-
lyet *Kupferstein* Mojse József debreceni
vendéglős adott be ma Debrecen város pol-
gármesteri hivatalához.

Kupferstein Mojse József bejelentette a
polgármesternek, hogy az ő Bösörményi-uti
házába 14 napon át 250 katonát és 250 lovat
szállásoltak be s a katonák, meg a lovak az
ő összes helyiségeit használták. Azonkívül az
ő házában volt a századiroda, az állatorvosi
szoba, a legénységi szoba és a dolgozó szo-
ba. Ennélfogva a következő számlát prezen-
tálja *Kupferstein* a polgármesternek:

- 250 ember 5 fillérjével 14 napra = 175 k o r.,
- 250 ló 8 fillérjével 14 napra = 280 k o r.,
- a századirodáért meg a többi helyi-
ségért (4 szoba) naponként 32 koronát = 448 k o r o n a.

Ez még nem volna sok, de *Kupferstein*
ezenkívül felszámítja azokat a károkat, ame-
lyeket a lovak okoztak azáltal, hogy — amint
a kérvényben mondja — a jászolokat szét-
rágták és megették. Ezért 2000 k o r o n á t
kér. —

Záradékol következik egy tétel annak az
illusztrálására, hogy igenis lehet egy róká-
ról két bört lehozni. Nevezetesen azt írja
Kupferstein M. J., hogy ő szállásadásból él,
de a katonák beszállásolása folytán az ebből
származó jövedelme teljesen megszűnt s így
napi 32 korona kára van, tehát ezen a címen
420 korona kártérítést számít fel. Kéri
a polgármesteri hivatal, hogy ezeket az ösz-
szegeket azonnal utalványozza ki és kifize-
tésük iránt keresse meg a hadikincstárt.

Kovács József polgármester nagy
megütközéssel értesült a kérvényről, ame-
lynek tulzott tételei — ugymond annyival in-
kább fölháborítják, mert a háboru helyzet-
ből akar a benyújtója anyagi hasznot meri-
teni. A kérvényt különben a polgármester
már csak azért is el fogja utasítani, mert an-
nak elintézése nem tartozik az ő hatáskörébe.

HIREK

*I

— **Az izraelita hitközség az állami fő-
reáliskolaért.** A debreceni izraelita hitközség
előljárósága *Freund Jenő* dr. elnöklése
alatt ma délután tartott ülésén foglalkozott a
helybeli állami főreáliskola igazgatóságának
beadványával, amely szerint súlyos helyze-
tére való tekintettel — minthogy az intézet
katonai kórházzá alakítottát — a vizsgák
és a beírások céljára, az izraelita elemi is-
kola helyiségének átengedését kéri. Az
előljáróság a kérelem teljesítését elrendelte.
Továbbá tekintettel a főreáliskola súlyos
helyzetére, annak könnyítéséül, hogy a tan-
intézet kulturmisszióját a kellő időben aka-
dálytalanul megkezdhesse és teljesíthesse, az
előljáróság *Freund Jenő* dr. elnök javas-
latára lelkes készséggel elhatározta, hogy az
elemi iskola összes tantermeit a délutáni
órák tartamára, míg arra szükség leend, a
főreáliskola céljaira felajánlja. Erről a főreál-
iskolai igazgatóság határozatilag értesítte.
Az izraelita hitközség előljárósága ez-
zel a humánus és hazafias együttérzésre val-
ló határozatával jelét adta, hogy hivatásának
magaslatán áll.

— **A gyáriparosok és a háboru.** A Ma-
gyar Gyáriparosok Országos Szövetsége f.
hó 30-án, vasárnap délelőtt 10 órakor saját
helyiségében (*Simonffy-utca 1-a*) gyűlést
tart, melyen a háboru folytán szükséges in-
tézkeedéseket beszél meg. A tárgy fontos-
ságára tekintettel kérjük a tagok teljes
számban megjelenését. Érdeklődőket szíve-
sen lát az elnökség.

— **Mártonfalvy György meghalt.** A debreceni közönség bizonyára élénk részvétellel fogadja a hírt, amely azt jelenti, hogy **Mártonfalvy György**, a debreceni városi színháznak a Zilahy-rezsim alatt volt kitűnő karmestere, Amerikában meghalt. Mártonfalvy György most egy éve távozott el Debrecenből, ahol általános elismeréssel voltak az ő értékes képességei iránt s ahol kiváló egyéni tulajdonságai miatt széles körben nagy szeretettel vették körül. Egy ideig a fővárosban tartózkodott, a tavasszal pedig egy művész-társasággal Amerikába ment s azóta ott tartózkodott. Halálának hírének egyik barátja hozta ma Debrecenbe.

— **A nőipariskolában a beiratások** a rendszer időben, szeptember hó 1-én kezdődnek és tartanak 8-ig naponként délelőtt 9—12-ig. Miután semmi ok nem forog fenn, ami az iskola megnyitását gátolná, felhívjuk a t. szülőket, hogy leányaikat a rendszer időben irassák be. Az igazgatóság mindent elkövet, hogy a háboru okozta nehéz viszonyokban a legszigorúbb takarékosággal és egyszerűséggel készíttessenek mindazon munkák, amelyeket a szabály előír s a luxus munkákat kiküszöböljük, sőt lehetőleg munkaanyaggal is ellássuk a növendékeket. Tandíjmentes növendékeket a beiratkozottaknak megfelelő számarányban felvesz az iskola.

— **A debreceni kegyestanitórendi róm. kath. főgimnázium** növendékeinek javító-, pótló- és magánvizsgálatait augusztus hó 29. és 31. napjain tartjuk (délelőtt 9-től) a kegyestendi háznál (Varga-u. 2). Ugyancsak ott tartjuk az iskolai beiratásokat is szeptember 1., 2., 3-án (délelőtt 9—12 és délután 3—5 óra között). Mindenkinnek be kell iratkozni, a ki későbbben hármiféle kedvezményt, példának okáért tanidő-beszámítást, vizsgára bocsátást, ösztöndíjat stb. igénybe akar venni. Mindenki köteles a beiratási díjat (12 K) azonnal lefizetni. Az előadásokat, míg a katonaság a gimnázium épületét tartalékkórháznak használja, a róm. kat. fiu elemi iskolában tartjuk, még pedig délutánonként 2 órától 6 óráig. Az előadásokat lehetőleg szeptember 10-én megkezdjük. Az érettségi írásbeli vizsgálat szeptember 3., 4., 5-én lesz és a szóbeli szeptember 7-én. Az igazgató irodája a Varga-utca 2. házszám alatt a rendházban van. — **A z igazgatóság.**

— **Lakások a kamaránál.** A kereskedelmi kamara bérházában két lakás azonnal, másik kettő novemberre kiadó.

— **A 14. számú telefonon** megrendelhető bármely mennyiségű palack vagy hordós sörök az új kőbányai sörfőzdéből, Debreczen, Hatvan-utca 30.

URANIA

Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója

EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

Ma utoljára!

A PÉNZ ÖRDÖGE

Társadalmi dráma 3 felvonásban.

Indiai szokások. Ismeretterjesztő.
A fekete Vénusz. Kacagató.
A mamának nem szabad sirni. Életkép.
Aladár sorsjegye. Vigjáték.

Előadások kezdete este 6 órakor. Rendes helyárak. Folytatólagos bemenet.

Szombaton, Vasárnap — augusztus hó 29-én, 30-án

A KAZÁNHAZBAN

Szociális dráma 3 felvonásban.

62.720/V. 1914.

HIRDETMÉNY.

Mindazok a személyek, kik az 1914. évi szeptember hó 1-ső napján a szabad forgalomba már átment, vagyis az 1899. évi XX. t.-c. szerinti szeszadóval és az 1899. évi XXIV. t.-c. szerinti szeszadópótlékkal is már megadóztatott olyan égetett szesz folyadékok készletével bírnak, mely összesen 10, illetőleg 5 liternél több alkoholt tartalmaz, az 1914. évi XXVII. t.-c. 9. §-ának második bekezdése értelmében kötelesek legkésőbb az 1914. évi szeptember hó 3-ik napjáig a folyadék mennyiségét és annak alkoholtartalmát, valamint azon községet és helyiséget, melyben az a folyadék tartatik, az illető készletek tartási helyére nézve illetékes pénzügyőri szakasznál írásban két példányban bejelenteni, tekintet nélkül arra, hogy ezek a készletek saját vagy idegen helyiségekben vannak-e elhelyezve.

Ha az égetett szesz folyadékok összes készlete az 1899. évi XXV. t.-cikk szerinti eljárásra vagy kimérésre jogosultsággal bíró személyek birtokában 10 liter, más háztartásokban pedig a családfő birtokában 5 liter tiszta alkoholt meg nem halad, azt nem kell bejelenteni. Minden más esetben a szabadforgalomba már átment összes készletet, ide értve a pótdadó alá nem eső 10, illetve 5 liternyi mennyiséget is, bejelentendő.

A kis tartályokban lévő illatszerek, ha súlyok 1 kilogrammnál nem tesz többet, nem esnek a bejelentés kötelezettsége alá.

A bejelentések az előírt minta szerint szerkesztendők. A bejelentéshez szükséges irlapok az előállítási költségek megtérítése mellett minden pénzügyőri szakasznál és Budapestén a fogyasztási adóhivataloknál is kaphatók.

A készletek bejelentése és a készletek után esedékes pótdadónak befizetése a birtokosnak képezi kötelezettségét.

Az egy ugyanazon fél birtokában ugyanabban a községben (városban), habár különböző helyiségekben lévő folyadékok egy bejelentésbe foglalhatók, de az ugyanazon fél birtokában különböző községekben (városokban) lévő égetett szesz folyadékokról községenként külön-külön bejelentések teendők.

Zárt palackokban lévő égetett szesz folyadékoknál, továbbá likőrökknél, vagyis olyan égetett szesz folyadékoknál, melyeknél a cukortartalom egy hektoliter folyadékban legalább 10 kilogrammot tesz, valamint édesített pálinkánál, vagyis olyan égetett szesz folyadékoknál, melyeknél a cukortartalom egy hektoliter folyadékban egy kilogrammot meghalad, de 10 kilogrammnál csekélyebb, az alkoholtartalmat nem kell bejelenteni. A pótdadó alá eső hármiféle esszenciánál, illatszereknél, kozmetikus cikkeknel, gyógyszereknél és gyógyászati készítményeknél, azok alkoholtartalmának bejelentése szintén mellőzhető.

Midőn a bejelentés kötelezettsége alá eső égetett szesz folyadékok az 1914. évi szeptember hó három első napján szállítás alatt állanak, anélkül, hogy már bejelentve és pótdadóval megadóztatva lennének, a bejelentés megtétele és a pótdadó befizetése az áru átvévojének képezi kötelezettségét, ki a bejelentést a szesz megérkezéséig számítva legkésőbb 48 óra alatt megtenni köteles.

Ha az 1914. évi szeptember hó 1-én meglevő égetett szesz folyadékok készletének a fentiek szerinti bejelentése, illetőleg az 1914. évi szeptember hó három első napján szállítás alatt volt égetett szesz folyadéknak a szesz megérkezéséig számított 48 óra alatti bejelentése elmulasztatik, vagy ha a bejelentett alkoholmennyiség 10 százalékkal csekélyebb annál a mennyiségnél, mely a hivatalos felvételnél megállapították: az 1908. évi XXVIII. t.-c. 121. §-a értelmében az így megrövidített, vagy a megrövidítés veszélyének kitétt pótdadó 4-szeres összegétől annak 8-szoros összegéig terjedhető pénzbüntetés alkalmaztatik.

A bejelentésben foglalt másnemű változások, melyek nem az alkohol mennyiségére vonatkoznak, 10 K-tól 200 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel fenytettek.

Azok az alkoholmennyiségek, melyek a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és

országok, illetőleg Bosznia vagy Hercegovina területéről az 1894. évi XV. t.-cikk, illetőleg az ezt módosító 1899. évi XVII. t.-c. szerinti szabályszerű eljárás mellett még az 1914. évi szeptember hó 1-ső napját megelőző időben utaltattak át a magyar szent korona országainak területére, ide azonban csak folyó évi szeptember hó 1-ső napját vagy azután érkeznek be, a most hivatkozott törvényekben körülírt eljárásról további bejelentési kötelezettség alá nem esnek.

M. kir. Pénzügyigazgatóság.

Debreczen, 1914 augusztus hó.

NAGY JÓZSEF,
kir. tanácsos, pénzügyigazgató.**Üzlet**

FRISS
töltésű ásványvizek az összes Deutsches Üzletben kaphatók.

SZEGEDI PAPRIKA-
különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENO fűszer- és gvarmatáru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Ref. főiskola,

kereskedelmi, polgári, kath. gymnasium, Abelsz, Dóczy, nyilvános polgári intézet, valamint az összes más fiu- és leányiskolai tankönyvek előírás szerint fél áron kaphatók Harmathynál. Fűvészkert-utca 14. Kötés ingyen!

Lakás

Kiadó lakás.

Török Bálint-utca 19. sz. alatti 4 szobás lakás melék helyiségekkel és egész udvarral f. évi november hó 1-től, esetleg október 1-től kiadó. A lakás kivételre iránt értekezhetni Miklós-utca 24. szám alatt.

Modern

1 szobás lakás

fürdőszobával, konyha és kamrával, hozzátartozókkal együtt, villanyvilágítással a háboru tartamára kiadó.

Cím a kiadóhivatalban.

Tábori borítékok
2 fillérjével kaphatók a kiadóhivatalban.

Katonák részére

**Flanell-takarók,
Téli alsó ingek és
nadrágok**

Donogán és Somossynál
DEBRECZEN, Kistemplombazár

Meghívó.

**a „Gazdák Sütődéje Részvénytársaság”
II-ik 1913. évi rendes közgyűlésére.**

A „Gazdák Sütődéje Részvénytársaság” II-ik évi rendes közgyűlését 1914. évi szeptember hó 6. napján d. u. 3 órakor tartja meg Debreczenben, József kir. herceg-utca 12. sz. a., dr. Nagy Zoltán ügyvéi irodájában, melyre az intézet részvényeseit tisztelettel meghívja az igazgatóság.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletvevől.
2. Felügyelő-bizottsági jelentés.
3. Az 1913-ik évi mérleg- és eredmény-számla megállapítása.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
5. Az alapszabályok 25. §-a értelmében kilépő 2 igazgatósági tag helyének betöltése.
6. Esetleges indítványok.

Jegyzet: A közgyűlés iránt az alapszabályok 10-28-§-ai intézkednek. A mérleg- és eredmény-számla a hivatalos órák alatt az intézet helyiségében megtekinthető.

ELADÓ

építkezésből visszamaradt épületek, gerendák, különféle tehércsok, hintó, ócska vasárak stb.

Megtekinthető a helyszínen

Világítási és Vízmű R.-t.

Külsőváros-tér.